

Miroljub Todorović

DNEVNIK 1982. (V)

Ponedjeljak, 19 jul 1982. Ulcinj

Borbe koje se vode između Irana i Iraka veoma su surove. Što operacija čišćenja iračke teritorije nije sasvim dokrajčena, izgleda da nije posledica ni snage iračke odbrane niti slabosti napadača. Po rečima iračkih vojnika koji su dobili višednevni dopust posle svega što su preživeli na frontu, uzrok je u tome što Iranci nadiru u gomilama, što ginu na stotine i hiljade, ali idu i dalje, gotovo bezglavo, u smrt.

„Naši borci plaču, povraćaju, preživljavaju stresove rešetajući, komadajući, uništavajući živu masu pred sobom” kaže jedan od svedoka i učesnika borbi istočno od Basre.

*

Begin izjavio na mitingu u Tel Avivu: „Palestinci moraju otići”.

*

Amerika i pored ogromnih viškova i pritiska svojih farmera, odbija da prodaje žito Rusiji. Razlog prema rečima novog ministra inostranih poslova Džordža Šulca: „Sadašnja situacija u Poljskoj”.

*

Slika konačne sudbine vasiona prema Edvinu Tarneru (Edwin L. Turner), profesoru astrofizičkih nauka na univerzitetu Princeton, SAD.

„Zemlja će jednoga dana podsećati na ogromnu, glatku, bezličnu i hladnu gvozdenu loptu koja usamljeno pluta u potpunoj tami beskrajne praznine.

Vreme će prolaziti a ništa se neće menjati, i vreme će i dalje beznadežno teći dok se ne dogodi nemoguće i neverovatno: dok se davno mrtva Zemlja ne pretvori u crnu rupu prečnika manjeg od dvadeset pet milimetara. A tada će ova neshvatljivo sabijena masa, tako gusta da ni svetlost ne može da se probije iz nje, početi polako da krvari kroz sve brže i brže emisije energije dok potpuno ne nestane. Čitav svemir biće u to vreme zahvaćen sličnim procesima.

Ma koliko bizarna, ova slika konačne sudbine vasiona zasnovana je na znanjima kojima u ovom trenutku raspolazemo o fizici, astronomiji i kosmologiji.

Rođena pre više od deset milijardi godina u jednom silovitom trenu zvanom 'velika eksplozija', naša vasiona se u ovom trenutku sastoji od sistema galaksija koji se neprekidno i nezadrživo širi. Takvo kretanje može se završiti samo na jedan od dva načina: ili će se širenje i dalje nastaviti, ili će jednoga dana prestati da bi ustupilo mesto obratnom procesu. U izboru načina odlučujuću ulogu moraće da odigra srednja gustina materije u svemiru.

Već danas je vasiona gotovo prazna i potpuno hladna. Materija, zgusnuta i na relativno visokoj temperaturi u vidu zvezda, planeta i drugih nebeskih tela, zauzima samo veoma mali deo prostora, dok je prosečna gustina kosmičkih prostranstava manja od jednog atoma po kubnom metru, a temperatura tek nešto iznad apsolutne nule. Ovako niske vrednosti rezultat su širenja dugog milijardama godina, ekspanzije koja je usledila posle izuzetno visoke temperature i gustine materije u momentu 'velike eksplozije'. Pošto materija i energija moraju biti očuvani, proces širenja svemira neminovno je doveo do njegovog razređivanja i hlađenja.

Pod pretpostavkom, koju sugerišu znanja što ih je čovečanstvo prikupilo, da se vasiona beskrajno širi, kako će izgledati budućnost? Neograničeno vreme koje stoji na raspolaganju kosmičkoj drami, dovodi nas do neobičnih proročanstava. Razmotrimo, primera radi, sledeći scenario.

Svemirom u ovom trenutku dominiraju zvezde koje svoju energiju crpe iz nuklearnih reakcija pretvaranja vodonika u helijum. Prirodno, svaka zvezda će u jednom momentu istrošiti svoju zalihu vodonika i sagoreti. Kada se to dogodi, posle spektakularnog finalnog plamena, tipična zvezda će implodirati ostavljajući za sobom tamni preostatak zbijen sopstvenom gravitacijom u objekt veličine približne zemljinoj. Naše sunce doživelo bi ovu sudbinu kroz približno pet milijardi godina, pri čemu bi čitav život na zemlji bio jednostavno spržen u poslednjim trzajima umiruće zvezde. Hladnije, prigušenije zvezde mogle bi duže vremena da koriste svoje gorivo, ali bi i poslednja ipak sagorela u roku od hiljadu milijardi godina. Hladne planete nastavile bi da kruže oko ostataka, koji bi se i dalje kretali svojim ustaljenim orbitama kroz galaksije.

Rastojanja među zvezdama su tako neizmerna da su šanse da dođe do sudara izuzetno male, ali bi posle 10^{19} godina, orbite stelarnih ostataka bile poremećene višestrukim bliskim prolascima. Struktura galaksija bi se znatno izmenila; njihovi centralni delovi postali bi još gušći usled prikupljanja najmasovnijih mrtvih zvezda koje bi verovatno formirale gigantsku crnu rupu sastavljenu od možda jedne desetine izvorne mase čitave galaksije. Kao reakcija na ovu pojavu, druge, lakše zvezde bile bi odbačene još dalje na periferiju. Neke bi zauzele stalne udaljene orbite i lagano kružile oko centralne crne rupe, dok bi druge jednostavno iskliznule iz galaksije i nastavile da se kreću same. Ovi bliski prolasci otrgnuli bi i planete sa njihovih putanja oko matičnih zvezda i većina bi bila izbačena iz galaksija da pluta u potpunoj praznini.

Sagorele zvezde koje ne budu izbačene iz galaksije neće moći zauvek da kruže oko centralne crne rupe. Krećući se po svojim orbitama, one će lagano remetiti gravitaciono polje galaksije. Poremećaji će dovesti do manjeg odliva energije, usled čega će putanja zvezda sve više dobijati oblik spirale koja vodi ka unutrašnjosti. Konačno, centralna crna rupa će tokom narednih 10^{30} postepeno apsorbovati sve ove objekte, te će većina mate-

rije vasiona biti koncentrisana u crnim rupama, a samo manji deo u usamljenim hladnim zvezdama i planetama.

Ako im se ostavi dovoljno dugo vremena, i crne rupe mogu da dokažu da nisu potpuno crne. Čak i one emituju minimalne količine energije, pa i poneku elementarnu česticu, usled čega postepeno gube energiju i masu procesom nazvanim 'tunelski efekat'. Ovaj proces zasnovan je na principu neizvesnosti koji implicira da nijedna čestica ne može biti potpuno izolovana u okviru jednog konačnog prostora. Drugim rečima, u svakom momentu postoji, makar i veoma mala, verovatnoća da zarobljena čestica izmakne van granica tog prostora. Tunelski efekat se nikada ne događa u našem svakodnevnom životu, jer su verovatnoće za predmete veličina i mase sa kojima se mi srećemo zanemarljive, ali je sam fenomen dobro poznat. Upravo je on začetnik mnogih atomskih procesa, uključujući i radioaktivnost.

Konačna posledica masovnog javljanja tunelskog efekta biće organizovanje svakog predmeta u vasioni u idealnu sferu tokom 10^{65} godina.

Posle približno 10^{100} godina tunelski efekat razoriće potpuno crne rupe koje su zamenile galaksije. Na taj način najveći deo mase koja u ovom trenutku postoji u svemiru pretvoriće se u energiju zračenja koja će se rasipati sa širenjem vasiona, ostavljajući za sobom samo mrtve zvezde i hladne planete koje su umakle iz galaksija.

Bilo fuzijom bilo radioaktivnim zračenjem, svi elementi će se konačno pretvoriti u gvožđe. Tako će, posle 10^{1000} do 10^{2000} godina svi preostali svemirski objekti postati obične gvozdene lopte. A tada će nastupiti period u kome se ništa neće događati, period toliko dug da to reči ne mogu iskazati.

Ipak, hladni sferični gvozdene ostaci zvezda i planeta doživeti će i svoj poslednji udarac. Sila gravitacije nastojće da ih zbije u crnu rupu, ali neće biti u stanju da savlada pritisak uslovljen njihovom velikom gustinom. Ostaci bi ipak – možda delimično zahvaljujući i gravitaciji – mogli spontano da sabiju sami sebe u crnu rupu kroz jedan kvantno-mehanički proces, ali proces čija je verovatnoća tako mala da će biti potrebno da prođe neshvatljivo dug period od 10^{77} godina da bi do njega došlo.

Pošto i poslednje nebesko telo postane crna rupa, ona će ispariti u procesu radijacije kroz tunelski efekat. Tako će nestati gotovo sva materija, a svemir će se sastojati samo od radijacije koja postepeno slabi. A kada se završi i poslednja emisija energije, ono što je nekada bilo naša vasiona postaće večna praznina."

Četvrtak, 22. jul 1982. Ulcinj

Od završetka Drugog svetskog rata u svetu je zabeležen 141 rat, većih ili manjih razmera. Prema saopštenju iz kabineta britanskog premijera Margaret Tačer, lista svih oružanih sukoba posle Drugog svetskog rata sačinjena je u Londonu kao odgovor na pitanje jednog poslanika opozicione laburističke stranke Margaret Tačer posle sukoba kod Foklandskih ostrva. Očigledno preneražen tako velikim brojem, poslanik je rekao: „To je stravičan podsetnik barbarizma ljudske rase“.

*

„Da li je poezija nekada nekome zbog nečega odgovorna? Pošto se stvari – a poezija je stvar, stvorena stvar – ne mogu pozivati na odgovornost, upitajmo se o odgovornosti pesnika s obzirom na njihovu poeziju. Kada, kome, zašto, kako su pesnici odgovorni? Mislim da je jedna od osnovnih pesnikovih dužnosti da piše pesme potpuno i u svakom pogledu neodgovorno. Neodgovornost pesnika je najosnovnija pretpostavka njihove poezije.“
(E. Fric)

*

Posle najnovijih sukoba oko Basre može se izvesti zaključak da su Iranci još više podmladili trupe koje šalju u prve borbene redove. U poslednjoj grupi zarobljenika, uz već uobičajene šesnaestogodišnjake i sedamnaestogodišnjake, našla se i nekolicina dvanaestogodišnjaka. Njihova objašnjenja da su silom odvedeni iz porodica i bačeni na front nisu ništa umanjila zaprepašćenje iračkih vojnika zbog njihovog uzrasta.

*

Čvrst kurs Jaruzelskog. Papa odložio posetu Poljskoj za iduću godinu.

*

Sirijski ministar inostranih poslova Kadam demantovao je informacije prema kojima je njegova zemlja prihvatila da primi palestinske borce iz zapadnog Bejruta. Pred sinoćni odlazak iz Vašingtona u Damask, šef sirijske diplomatije izjavio je da je „stav njegove zemlje jasan i da je Sirija naznačila da ne može prihvatiti palestinske borce“.

*

Pesnik Vojislav Ilić je od detinjstva bio bledunjav, često obolevao od zapalenja pluća i nazeba, bio slabe i neotporne telesne građe, najslabije razvijen među svojom braćom. Zbog toga je često izostajao iz škole, te nije ni završio gimnaziju, a predavanja na Velikoj školi posećivao je kao vanredni slušalac. Književno obrazovanje najviše je dopunio u kući svoga oca, takođe pesnika, Jovana Ilića. U toj kući redovni gosti bili su književnici Ljubomir Nenadović, Đura Jakšić, Laza Lazarević, Vladislav Petković Dis, Radoje Domanović, Branislav Nušić, Simo Matavulj. Vojislav Ilić se oženio ćerkom Đure Jakšića Tijanom, koja se razbolela od tuberkuloze i ubrzo umrla. Za njom su od iste bolesti umrla i oba njihova deteta, a kasnije i sam pesnik.

Subota, 24. jul 1982. Ulcinj

Robot sa daljinskim upravljačem biće uskoro spušten na dno Atlantika da bi pronašao crnu kutiju sa magnetofonskim podacima o uzrocima potonuća obloga startnih raketa šatla „Kolumbija“, koji je nedavno završio poslednji probni let. Predstavnici američke Uprave za aeronautiku i vasijska istraživanja (NASA) nadaju se da će ti podaci pomoći da se objasni zašto su obloge startnih raketa vredne 36 miliona dolara potonule u blizini Kejpa Kanaverala posle lansiranja šatla, umesto da ostanu plutajući na površini mora da bi se kasnije mogle ponovo upotrebiti.

*

Slučajno naletim na „Oko“ broj 270 (22. 7. – 5. 8. '82), prethodni broj nisam imao prilike da vidim. Polemika se nastavlja: ovoga puta nije mogao da izdrži F. Zagoričnik, zapravo izgleda da je još u prošlom broju objavio tekst „Za novu praksu zajedništva u avangardnoj umetnosti“ pa sad sledi nastavak, oštar napad na mene i signalizam koji moram kazniti. Komentariše i tekst Dragana Veličkovića iz „Književnih novina“ za koji između ostalog kaže: „Veličkovićeve članak u cjelini je zanimljiv po njegovoj vragoljastoj humornosti, što je ipak rijetka osobina polemičarskog pisanja.“

U istom broju, povodom Zagoričnikovog pisanja (iz predhodnog „Oka“), javlja se i Denis Poniž manjim ali veoma oštrim napadom pod naslovom „O državnom i amaterskom konkretizmu“ gde zadaje odlučan udarac osovini Radovanović – Zagoričnik.

Za Poniža je Zagoričnik „nekadašnji avangardist“, koji sada zagovara nekakvu „državnu umjetnost“, „populizam“ i „naivu“, dok je V.V.V. „izložba, mrtva stvar, spomenik konkretizmu, njegov formalistički odraz“. „Avangarda koja počne očijukati s institucijama nije više avangarda“ zaključuje povodom Radovanovića i Zagoričnika Denis Poniž.

Potrebno je da što pre vidim prethodni broj „Oka“, možda se uz Zagoričnika javio još neko od prozvanih. Zagoričniku ću po svoj prilici odgovoriti u šatro stilu, jer ne zaslužuje ozbiljan odgovor.

*

Krah druge iranske ofanzive na Basru, prema izveštaju iračke vojne komande u ovim borbama poginulo je gotovo 2.500 hiljade iranskih vojnika.

*

Oko 4.000 potomaka slavni Maja okupilo se pre nekoliko dana kraj ruševina legendarnog grada Edznu u jugoistočnom delu Meksika na svečanosti u čast boga kiše Šaka. Tradicionalna ceremonija je održana kako bi se dozvala kiša u taj deo Meksika, u kojem već duže vreme vlada suša koja je uništila oko 40.000 hektara useva. Ceremoniju je organizovao vrhovni savet Maja, koji još ima znatan uticaj na lokalno stanovništvo.

Ponedjeljak, 26. jul 1982

Poslednji dan u Ulcinju, oblačno i kišovito jutro dobrodošlo da se na miru i bez žurbe spakujemo za sutrašnji put.

*

Na pomolu ekonomski rat na Zapadu.

*

Amerika počela hitno da isporučuje oružje Somaliji navodeći, kao glavni razlog, da je Etiopija agresor na Somaliju i da je znatno nadmoćnija u naoružanju, pretežno sovjetskom.

*

Prošle nedelje u Bostonu, u 85. godini umro je jedan od najvećih lingvista sveta, osnivač poznate praške strukturalističke škole Roman Jakobson. Rođen je u Moskvi gde je predavao na Visokoj dramskoj školi 1920. godine. Od 1928. je u Pragu, a od 1941. u SAD. Predavao je godinama na Harvardu slovenske jezike i lingvistiku.

*

Podsetnik za sredu 28. jul:

1. Otići na izložbu u „Cvijeti Zuzorić“. Uzeti katalog.
2. Podići penziju.
3. Potražiti prošli broj „Oka“ u skladištu „Štampe“ u Kosovskoj ulici (radi do 10 sati ujutru).
4. Potražiti Miću telefonom.
5. Koncipirati tekst za „Oko“.
6. Potražiti Vidosava Stevanovića u BIGZ-u zbog knjige „Dan na devičnjaku“.
7. Pogledati žiro račun.
8. Zvati telefonom Jevtića (Niš).

Utorak, 27. jul 1982.

Skoro čitav dan putovanje vozom; prvo kroz kamenitu Crnu Goru, a onda kroz mutnu, kišovitu, uža(snutu) Srbiju. U Beogradu kao u kolevcu, majci, materici. Kod kuće obilje pošte. Ta me hrpa materijala i jedi i raduje. Među prvim najuočljivijim pošiljkama veličanstveni ogromni „Doc(k)s“ no. 46 eté 82. Žilijena Blena. Njega je nemoguće opisati: vizuelne pesme, mejl-art, hepeninzi, bodi-art na blizu 500 strana. Ima me u specijalnom odeljku

„Timbres et Timbrés“ pod brojem 289 sa markom „Signal“. Trebalo bi više saradivati sa „Doc(k)s-om“ i Blenom.

*

Pismo iz Zadra: „Poštovani kolega Todorović, vraćajući se kući s Jugoslavenskog festivala djeteta u Šibeniku, zatekao sam vašu knjigu i razglednicu. Vaša me pošiljka obradovala i ja sam vam na njoj zahvalan. „Čorbu od mozga“ tek sam uspio prelistati, njen sadržaj mi se veoma dopao. Inače, prema onom koliko mi je dostupno, vaš rad pratim pažljivo. O „Čorbi“ ću, svakako, uskoro pisati.

Primite moje srdačne pozdrave.

Tomislav Marijan Bilosnić

57000 Zadar

Borisa Kidriča 22d tel: (057) 22 064

*

Jessie Affelder sa The School of the Art Institute of Chicago šalje pisamce i dva kataloga izložbi koje je u biblioteci svoje škole organizovala.

„Hey Miroljub,

Remember me? I visited you with John David Moorey in 1979. Send post card.

Jessie.”

Iskreno, uopšte se ne mogu setiti Jessie i te posete. Zar je moguće da sam toliko počeo da lapim?

*

E. F. Higgins III iz LUDLOW-a – Njujork, poziva:

Dear Artist,

You are invited to participate in the 3rd International DOO DA STAMP MAIL ART SHOW.

Mark Postage stamp of your design in color, this size (see box below) and mail back to the above address. All stamp works received will be printed with color Xerox, in a booklet and mailed back to all the participants.

Also, any other mail art you choose to send will be displayed at the show here in N.Y.C. in Nov. 1982.

Any essays, press clips, catalogues, posters and personal statements relevant to MAIL ART, or STAMP ART are welcome.

NO FEE NO JUDGE NO JURY

NO RETURNS

DEADLINE: Oct. 25, 1982.

*

Dokumentaciju akcije WORK AREA u kojoj učestvujem, šalje Bruno Chiarlone. Otvaranje nove izložbe sa radovima učesnika akcije u gradu Deگو, 25. maja, prikazi u italijanskoj štampi.

*

Pismo i poštanska karta Michaela Groschoppa iz Magdeburga (DDR) s pečatom CONTACT IS LIFE, ispod toga rukom (olovkom) please write me, best wishes.

*

Mali plakat: *Osmar Santos mail-art*, edicion 6 – 1982, Rivera – Uruguay.

*

Jaser Arafat priznao Izrael. Lider PLO potpisao dokument kojim prihvata sve rezolucije UN o palestinskom pitanju, što prema američkom tumačenju znači i priznanje izraelske države.

*

Poglavaru Rimokatoličke crkve Papi Jovanu Pavlu Drugom redovno stižu pokloni iz celog sveta. Među njima ima veoma neobičnih. Tako je nedavno iz Rio de Žaneira u Vatikan upućen jedan majmun na poklon Papi. Taj neobičan dar obećan je Papi još 1980. godine kada je posetio Brazil i pune dve godine je trebalo da se srede svi papiri i da majmun krene na put.

*

Na iračkom tlu više nema iranskih vojnika, pobijeni su ili zarobljeni.

*

„Čovek je mala, bizarna životinjska vrsta koja – na sreću živi samo određeno vreme; život na Zemlji je uopšte trenutak, slučajan događaj, izuzetak bez posledica, nešto što ostaje bez ikakve važnosti po opštu prirodu zemlje.”

„Ovaj svet, u kome živimo, zabluda je – ovaj naš svet ne bi trebalo da postoji.”

(Niče)

„Um je podigao ovaj zid da bi nas sačuvao od Haosa. Jer iza ovoga zida je Haos. Meni samom ne ostaje ničemu da se nadam, osim da ostanem kao žalosni usamljeni čovek koji nadživljava svoj svet, lutajuća duša, melanholični fantom.“

(Jonesko)

Četvrtak, 29. jul 1982.

Poziv iz Gulfporta (SAD) gde pripremaju „Commonpress“ no. 50 sa temom Synthesism da pošaljem radove do 1. decembra ove godine.

*

Poštanska karta s mejl-art porukom Sersea Luigettia iz Perude.

*

Sovjetski Savez će uskoro početi da izvozi kljove od mamuta. U Lenjingradu je ovih dana osnovana nova kompanija koja će godišnje proizvoditi oko deset tona mamutskih kostiju koje su po kvalitetu daleko ispred slonovače. Kostii mamuta će se eksploatisati iz bogatih nalazišta na arktičkoj obali SSSR-a i očekuje se da one godišnje donose od jednog do dva i po miliona dolara. Mamutski skeleti sa kljovama dugim i do tri metra i teškim i do stotinu kilograma pronađeni su u većitom ledu. Sovjetski naučnici veruju da su ti skeleti stari 8.000 godina.

*

Javlja se opet The International Society of Copier Artist iz Njujorka sa svojim predlozima, planovima, preporukama.

*

SALVA LA CAMPAGNA ROMANA!
SAVE THE CAMPAGNA ROMANA!

The Commune of Guidonia-Montecelio, the Artistic Family of Montecelio, the Insieme Theatre announce an:

INTERNATIONAL MAILART EXHIBITION in the historic center of Montecelio (Roma) from September 20 to October 30, '82 on the theme ART WORKSHOP.

All artists are invited – No fee – No jury – All mediums welcome: paintings, photographs, graphics, xerox, postals, colage, etc.

Send to: Battego da'arte, Fermo posta 00014 Montecelio Roma (Italia).

A poster, listing all participants, will be sent to all. Deadline for participation is 31 August 1982.

„Where can we find the great artists that were here 500 years ago?“

*

Dogfish s kartom DADA'S BIRTH.

*

„Nepoznat netko“ poziva na Cosmos Poetry (kosmička poezija), Univerzitetski klub, Balkanska 3/4, Beograd.

*

Poziv iz Seula:

Letter of Invitation

Dear Sir :

The Seoul International Mail Art Exhibition is extremely happy to extend an invitation for you to visit and to exhibit your work at Korea as our distinguished guest.

"Mail Art", which is one of the most intensive artistic works of small size, has widely an international sphere of its artistic action as well as it has fixed itself as a new Genre of Art. I believe that Mail Art should be developed through the international exchange of works to contribute for understanding the worlds of artists' works, furthermore, to promote warmly an international friendship. I have been concerned in and have participated in this work of Mail Art from about 3 years ago. At this time, I have established the Seoul International Mail Art Exhibition for the first time in Korea, with the assistance of my colleagues of artists and critics.

It will be the honour of SIMAE, and personally more honourable to me, for your exhibition. I hope your kindly and friendly participation to develop the Art of Korea, a small and silent oriental country. Awaiting your favourable reply,

Exhibition Schedule : Nov. 1982 at Go-Jeon Gallery, Cheongju
Jan. 1983 at Korean Art Center, Seoul
Close of Subscription : 31th August, 1982
Thema : Free
Condition : No return
Mailing Address : "SIMAE"
Prof: Kum Nam Baik
Dept. of Art
Sung Kyun Kwan University
53, 3ga Myungryundong, Chongrogu
Seoul 110, Korea

Yours very truly,

Kum Nam Baik
Executive Director
SIMAE

P.S. Please register your name and address completely for our mailing to you an exhibition catalogue.

*

Robert Rehveldt (Istočni Berlin), šalje brojne plakate, pošt. karte i drugi mejl-art materijal poneki sa posvetom „To Miroljub“.

*

Izložba „The Mythical Image“ koju već više godina organizuje poznati italijanski umetnik Gino Gini. Ovog puta je, prema malom katalogu koji sam dobio, održana na Universita di Pavia – Collegio Cairoli od 18. do 30. maja u Paviji. Od Jugoslovena jedini učestvujem.

*

Iz Londona knjižica Davida Jarvisa „Robert Quercus“ (International Mail-Art and Poetry). Pravo andergraund izdanje, otisnuto na nekom ne baš najboljem printeru. Robert Quercus je izmišljena ličnost (po Jarvisovim rečima „He could be a poet or a painter“), u čiju čast je trebalo poslati nešto.

Učestvuje 50 pesnika, mejlartista i drugih umetnika. Poslao sam rad sa otisnutim pečatom „Think about Mail-Art“.

*

Salvador Dali biće proglašen za markiza od Pubola. Titulu mu je dodelio španski kralj.

*

„Na međunarodnom simpozijumu lekara održanom u Kongresnom centru u zapadnom Berlinu, rečeno je da reumatizam može biti psihosomatski.

Mali broj lekara opšte prakse bi reumatizam svrstao u teškoće mentalne prirode. I specijalisti za kožna oboljenja teško će prihvatiti činjenicu da su napadi psorijaze često prouzrokovani strahom ili mentalnim bolom.

Ni sami pacijenti nisu spremni da veruju da postoji direktno psihološko objašnjenje za fizičke tegobe. Ipak, specijaliste više ne muče sumnje. Uvereni su da duševni poremećaji koji datiraju čak iz detinjstva mogu u velikom broju slučajeva biti uzročnici telesnih oboljenja.

Ovo je primećeno u slučaju reumatizma i psorijaze, izjavili su na simpozijumu profesor Meler sa Univerziteta u Gisenu i profesor Štut sa Univerziteta u zapadnom Berlinu. Obojica su mišljenja da lekari često više pomognu pacijentu kroz razgovor o mentalnoj pozadini bolesti nego kada prepisuju gomile lekova.

Svako će prihvatiti da stalna unutrašnja napetost usled nespokojstva, gneva, razočaranja ili poniženja može dovesti do grčenja mišića što izaziva reumatizam u vratu ili leđima.

Neprestani mišićni grč, rekao je profesor Štut, može imati udela u izazivanju patoloških promena u kičmenoj moždini, diskovima ili samom stubu. Tada nedostaje samo još jedan

nespretni pokret ili izvanredan psihički napor pa da dođe do akutnog ili hroničnog reumatizma. Pacijent je, rekao je dalje profesor, obično vezivao bolove za kretanje ili naprezanje.

Slučajevi zapaljenja zglobova ili reumatičnog artritisa mogu imati sličan tok, osim što infekcije i imunološki faktori imaju posebnu ulogu. Odakle onda potiče mišićna napetost koja dovodi do oštećenja kostiju i zglobova? Profesor Štut kaže da je podloga često u detinjstvu."

(Politika)

*

Bio sam na izložbi „Izbor '82" koju je u „Cvijeti Zuzorić" organizovao Zoran Markuš. Postavka zaista impresivno deluje. Izlažem pet radova: 1. Mail-art (listovi iz knjižice „Signal-Art" nalepljeni na karton formata 103x73 cm); 2. Signalistička vizuelna poezija (iz „Textum-a"); 3. „Apejron" (signalistički roman); 4. Gestualna poezija (4 velike fotografije na kartonu 103x73 s Viktorom i objekt-poezijom); 5. Dve objekt-pesme (kao jedan eksponat), obrađena kutija s okom i plastična flaša.

Markuš je u katalogu dosta prostora posvetio mom radu i signalizmu. Posebno je definisao mejl-art i moju poštansku akciju iz 1979. godine „Neuspela komunikacija", okarakterisavši je kao „izuzetno inventivnu i apsurdnu". Izložba, koja je otvorena 2. jula, trajaće do kraja avgusta. Začudo, bar do sada, nije doživela neki veći publicitet.

*

(San)

U kući smo u Mačvanskoj 10, u Nišu, gde sam pedesetih i početkom šezdesetih živeo sa majkom i sestrom. Od cele kuće imali smo samo sobu i kuhinju. U sobi Dinka (koja, inače, nikada nije bila u Nišu, niti zna ovu kuću), ispituje neke đake. Ja sam u kuhinji, nervozno iščekujem kraj ispita. Iza mene na zidu nalaze se dve police sa knjigama. Jedna knjiga, *Earth Watch* koju sam nedavno kupio u Londonu, stoji otvorena na rasklimatanom stočiću. U knjizi su impresivne slike u boji: kontinenti, planine, okeani, gradovi, velike reke i mora snimljeni iz kosmosa pomoću satelita. Ove neobične snimke imam nameru da uklopim u svoje buduće mejl-art radove, vizuelne pesme i kolaže.

Posle ispita đaci polako izlaze, jedan po jedan, i napuštaju stan. To traje prilično dugo. Poslednja je neka devojkica; smeška se zajedljivo, kaže kako je jedva položila i onda dodaje nešto neumesno na račun profesora. Krećem ka vratima sobe. Dinka se pojavljuje umorna od viščasovnog ispitivanja. Zabrinut pitam kako je. Potvrđuje mi, nekako nevoljno, da je dobro. Kada se osvrnem u kuhinji više nikog. Primećujem odmah da je sa stočića nestala knjiga *Earth Watch*. Strašno se uzbudim. Znam da ju je ukrala devojkica koja je poslednja izašla. Insistiram od Dinke da je pronađemo. Ona kaže da joj ne zna ni ime ni adresu. (...)

Sada sam u hodniku neke škole ili fakulteta. U osobi koja mi dolazi u susret sa suprotnog kraja prostranog hodnika, odmah prepoznam devojkicu koja mi je ukrala *Earth Watch*. U to nimalo ne sumnjam. Zaustavljam je, glasno grdim i tražim da otvori veliku crnu tašnu

koju nosi o ramenu. Ona se preplašeno opire, nekako nemušto pravda, a onda je uz plač otvara. Unutra nalazim svoju knjigu i neke fotografije. Knjigu uzimam, a fotografije, i ne gledajući šta je u njima, uz grdnju i psovke cepam, teatralno razbacujući ostatke po hodniku.

Subota, 31. jul 1982.

I peta uzastopna iranska ofanziva na Basru, uz ogromne žrtve, pretrpela neuspeh.

*

Po odluci Izvršnog veća Skupštine SR Srbije „preispitali bi se svi dospeli dosadašnji ugovori o prodaji nekretnina iza kojih je usledilo iseljavanje sa Kosova. Poništiće se ugovori o prodaji zemlje pod pritiskom, pretnjom ili sličnim radnjama.”

*

Građani i pčelari

„Privredna avijacija JAT-a i Gradski zavod za zaštitu zdravlja, Beograd, Ul. 29. novembra 54, tel. 337-351, izvršiće suzbijanje komaraca. Dana 31. jula, 1., 2. i 3. avgusta 1982. godine aviozamagljivanje preparatom „malation” obuhvatiće sledeće terene: leva obala Save od Progara do ušća Save sa Adom Ciganlijom, Adom Medicom, Parkom prijateljstva, Ratnim ostrvom i naseljima Progari, Boljevci, Jakovo, Surčin, Ledine, Bežanija, kao i zelene površine industrijske zone na Novom Beogradu. Desna obala Save 2 km. uzvodno od termoelektrane Obrenovac do ušća Save sa naseljima: Ušće, Urovci, Rvati, Krtinska, Zvečka, Umka, Ostružnica, Makiš i Sremčica, kao i zelene površine Košutnjaka, Rakovice i Miljakovca. Posebno upozoravamo pčelare da u periodu od 31. jula do 3. avgusta 1982. godine, preduzmu sve neophodne mere za zaštitu svojih pčela jer preparat „malation” deluje otrovno i na pčele.”

*

Jedan 35-godišnjak se svukao na Trgu Svetog Petra u Rimu zahtevajući da se ispovedi lično kod Pape. Pre nego što ga je odvela policija, nudista je imao dovoljno vremena da osim svojih genitalija prisutnima izloži i motive koji su ga naveli na takav korak. On je, želeo da lično Papi iskaže svoje ideje o postizanju mira u svetu i zahtev da njegova deca pripadnu njemu a ne ženi od koje se razveo.

*

Ovih nekoliko dana intenzivno sam radio na polemičkim tekstovima kojima ću nastaviti borbu u „Oku”. Završio sam „Štep za šumindera, ko mu štrika creva” (u čast Francija

Zagoričnika, inspirisano njegovim nezaustavljivim dročkama u „Oku“ 269, 270 i 271) i „Vujici Rešinu alias Tuci histe(o)riku jugoslovenskog avangardizma“ (pesma kojom sam prezadovoljan).

Nastaviću još sa sitnim popravkama a onda ću za drugi avgustovski broj, krajem sledeće nedelje, poslati „Štep za šumindera“ a kasnije kad se to pojavi za prvi septembarski broj, pesmu. Nadam se da će se „Oku“ javiti još i Snežana Stojanović i Jelena Cvetković, pošto ih je Zagoričnik prozvao.

Telefonirao sam Brkiću u Zagreb i najavio tekst o Zagoričniku, on me obavestio da u ovom broju, koji će se pojaviti 5. avgusta imaju odgovor Zagoričnika Ponižu, moj tekst očekuje. Iz Novog Sada javljeno mi je da se pojavila u „Poljima“ veoma oštro intonirana polemika Jelene Cvetković (odgovor Negrišorcu). Dakle, borba se nastavlja nesmanjenom žestinom.

*

Ponovo poziv iz Bergkamina da učestvujem na „International Mail-Art Workshop – Bergkamen '82“ s temom „Arts for Surviving“.

*

Iz Kelna katalogi no. 36 i 37 „Zeitgenössische Kunst auf der documenta 7, 1982 u Kunst des 20. Jahrhunderts“ izdaje Walther Rönig.

*

U Salonu Muzeja savremene umetnosti „Jugoslovenski umetnici učesnici na Bijenalu u Veneciji i Bijenalu mladih u Parizu“ (od 1. jula do 16. avgusta).

*

Lep plakat-katalog sa izložbe „Target: Earth“ International Mail-Art Exhibition opposing nuclear proliferation and militarism, their causes and their motives... and promoting a non-nuclear future which celebrates Life. Učestvovalo je 458 umetnika iz 37 zemalja. Radovi su bili izloženi maja meseca u Double Rocking Gallery, Los Angeles. Organizator: Lon Spiegelman i Neal Taylor.

Ponedeljak, 2. avgust 1982.

Agonija zapadnog Bejruta. Izraelski avioni u talasima bombardovali grad uz sadejstvo artiljerije sa kopna i mora.

*

Pozivnica za izložbu „Mađarska avangarda – osmorica i aktivisti“ koja će se otvoriti u četvrtak u 18 h u Muzeju savremene umetnosti. Na pozivnici L. Kassak: Autoportret, 1923/64.

*

„Novozelandske turističke radnike zahvatila je panika zbog još neobjašnjene igre prirode koja je prouzrokovala gotovo totalno presušivanje čuvenih gejzira kod Rotorue. Istovremeno, panika je zahvatila i gradske oce ovog turističkog mesta na severnom ostrvu Novog Zelanda, jer su sva postrojenja za grejanje koja su koristila termalnu vodu usred zime ostala bez osnovne sirovine – tople vode. Naučnici zasad ne mogu da otkriju uzroke ovoj čudnoj pojavi.

*

* * *

*Svet se dokrajčio. Umrle trube...
Ptica željeznih počeo let
Tonućih mokre ćube
Kostiju što žute splet.*

*Svet se razdokrajčio... Pokupljene žlice
Gutajte žabokrečine mutljag...
Tiše... i ispod poljske stazice
Bradu je raširio vrag.*

(Aleksej Kručonič 1886–1968)

Očekivao sam obimniji i interesantniji izbor avangardnih futurističkih pesnika i njihovih pesama u „Antologiji ruske poezije“ Aleksandra Petrova, koju sam u subotu kupio. No, to se izgleda može dobiti samo u specifičnom širem pregledu ruske avangarde prve tri decenije ovog veka.

*

Slatke prženice

„Preostali beli hleb iseći na kriške i odstraniti koru. Umutiti dva žumanceta, jednu kašiku mleka, jednu kašiku belog vina i jednu kašiku šećera u prahu. Umakati kriške hleba u dobijenu masu i pržiti ih u dobro zagrejanom ulju. Kada porumene, s obe strane, ređati ih u činiju i posipati šećerom u prahu i struganom čokoladom.“

*

Materijal sa mejl-art izložbe „Mr Sandman, send me a dream“, održane u Al Khobaru, Saudijska Arabija. Da čovek ne poveruje svojim očima, ceo katalog odštampan je pomoću kompjutera na velikim kompjuterskim šitovima.

*

Za Adorna apsolutna sloboda u umetnosti u suprotnosti je prema neslobodi u celini. Autonomija koju je umetnost postigla, živi od ideje humanosti, a raspada se što je društvo nehumanije.

*

Italijanski mejlartista Ruggiero Maggi poziva na novu akciju „United for the peace“.

*

„Izvesni Čarls Amiro preživeo je pad sa 2.600 metara i u zemlju udario brzinom od 200 km/h, jer mu se padobran nije otvorio. Srećom po Čarlsa pao je na krov benzinske pumpe i uspeo da prođe sa povredom kičme i iščašenjem ramena i bio je potpuno svestan kad su spasioci došli po njega. Lekari u bolnici tvrde da će se vrlo brzo i potpuno oporaviti od ovog skoka, a ovaj veteran padobranstva koji za sobom ima već 365 skokova odmah se raspitivao kad će moći da ponovo skače.“

*

Ponoć stiže. Sa licem nacerenim. Sledbenik Raskoljnikova. Ljubavnica u mesečevom krilu. Zapomaže. Moćni kralj. Napušta kraljevinu. Samo znamenja. I snovi. Neko će u svoju tamu sići. U škrge. Rečnog boga.

nastaviće se...